

ایستاده
بر قله شجاعت

گفت و گو با آیت الله حسن عالمی
عضو خبرگان رهبری
صفحه ۳

شماره ۶۵ • سه شنبه ۲۴ بهمن ۱۳۹۶ • ۲۶ جمادی الاول ۱۴۳۹

فاطمه علیها السلام نخستین
مدافع حریم ولایت

حجت الاسلام ابراهیم بهاری
واعظ و کارشناس معارف اسلامی
صفحه ۲

www.qudsonline.ir

قرآن، جایگاه فاطمه علیها السلام را ثابت می کند

آیت الله محمد علی جاودان

معتقد است جریان های بسیاری در
تاریخ تلاش کرده اند تا زندگی حضرت
فاطمه علیها السلام تحریف شود، اما موفق نشدند

صفحات ۴ و ۵

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲

رهبر معظم انقلاب در جمع فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی و قرارگاه پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر این که عدالت لازم است؛ باید با فساد مبارزه بشود، افزودند: «با ظلم مبارزه بشود، البته خیلی سخت است. فساد مثل اژدهای هفت‌سر افسانه‌هاست، یک سرش را که می‌زنی با شش سر دیگر حرکت می‌کند، از بین بردنش آسان نیست، برخورد با آن کسانی که منتفع از فساد هستند کار بسیار سختی است ولی از آن کارهایی است که حتماً باید انجام بگیرد. همه مدت حکومت امیرالمؤمنین علیه‌السلام تقریباً به این مقوله مهم گذشت و البته تمام هم‌نشد. برخورد با کارگزاران حکومتی‌ای که در آنها ظلم و فساد هست، باید جدی و شدت عمل با آنها بیشتر باشد.»

تصمیم‌گیری باچشمان‌باز

سوره مبارکه انعام

وَإِنْ تُطِغْ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَفْلُوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (انعام/۱۱۶)

قرآن کریم به‌شدت با پیروی از جمع فقط به‌خاطر جمعیت‌شان و حرکت به دنبال اکثریت، مخالف است و می‌گوید: اگر بخواهی از اکثریت مردم فقط به این خاطر که اکثریت هستند، پیروی کنی، بدون شک از راه خدا دور می‌شوی؛ همیشه با چشمان باز تصمیم بگیر.

فاطمه (علیها السلام) نخستین مدافع حریم ولایت

حجت‌الاسلام ابراهیم بهاری

سبک زندگی حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) چگونه بود و چطور می‌توانیم در زندگی‌مان از ایشان الگو بگیریم؟ البته باید بخش‌های مختلف زندگی آن حضرت را جداگانه مورد بررسی قرار داد. یکی از ویژگی‌های مهم حضرت فاطمه (علیها السلام) این بود که آن بزرگوار بهترین یار و یاور همسرش علی (علیها السلام) در اجرای فرامین الهی بود. پیامبر (صلی الله علیه و آله) سوال کرد: همسر را چگونه یافتی؟ و علی (علیها السلام) پاسخ گفت: «بهترین یار و یاور برای اطاعت و بندگی خدا». زندگی پربرکت حضرت زهرا (علیها السلام) مخصوص برای زنان مسلمان همچون خورشیدی نورافشانی می‌کند و آشنایی با سبک زندگی آن حضرت بسیار برای ما راهگشا خواهد بود. در جامعه امروز که نظام سرمایه‌داری غرب با تهاجم فرهنگی خود سعی دارد الگوی مبتذل و غیرانسانی برای زنان و دختران مسلمان ارائه کند مسلماً پرداختن به ابعاد گوناگون شخصیتی آن حضرت می‌تواند الگوی عملی مناسبی برای جامعه شیعی باشد. نحوه ولادت حضرت فاطمه (علیها السلام) بسیار جالب توجه است. آنچه که برای شیعیان آن حضرت باید مورد توجه قرار گیرد، اهمیت مراقبت‌های لازم قبل از تولد فرزند است. لزوم طهارت روحی و جسمی برای تشکیل نطفه یک فرزند صالح از خصوصیات آشکار به وجود آمدن یک انسان پاک سرشت و الهی است. برای تولد ایشان جبرئیل به پیامبر (صلی الله علیه و آله) عرض کرد: ای محمد! خداوند به تو سلام می‌رساند و امر می‌کند که چهل روز از خدیجه دوری کنی! و آن حضرت ۴۰ روز به خانه خدیجه نرفت. پیامبر (صلی الله علیه و آله) روزها را روزه گرفت و شب‌ها را به عبادت حق تعالی مشغول بود و در این مدت، در خانه فاطمه بنت اسد به سر می‌برد و هر شب هنگام افطار، به علی (علیها السلام) امر می‌فرمود در خانه را باز کنند تا هر که می‌خواهد داخل شود و از غذای حضرت تناول کند. پس از چهل روز، جبرئیل نازل شد و عرض کرد: خداوند سلام می‌رساند و می‌فرماید: برای تحفه و کرامت من آماده باش! آنگاه میکائیل طبقی از میوه‌های بهشتی را فرود آورد در آن شب، پیامبر (صلی الله علیه و آله) به علی (علیها السلام) فرمود تا در منزل را ببندند؛ زیرا خوردن این غذا بر غیر نبی حرام است. روایت نمود: آنگاه پیامبر (صلی الله علیه و آله) از آن غذا و آب تناول فرمودند و در آن شب، نطفه بهترین زنان جهان منعقد شد. فاطمه هشت سال در مکه پا به پای پدر برای اعتلا و پیشرفت اسلام کوشید و یار و مددکار پدر بود. در دره و شعب ابوطالب، سه سال در کنار پدر سختی‌ها و آزار و اذیت‌ها را تحمل کرد و زمانی که مشرکان، پیامبر (صلی الله علیه و آله) را آزار و اذیت می‌کردند، ایشان را دل‌داری می‌داد و زخم‌هایش را مداوا می‌کرد؛ این گونه بود که پیامبر (صلی الله علیه و آله) ایشان را «م‌لبیها» (مادر پدرش) نامید. زهرا (علیها السلام) همیشه رفتاری سرشار و آمیخته از ادب و تواضع و فروتنی نسبت به پدر

داشت. گرچه رابطه ایشان بسیار عاطفی و سراسر محبت و صمیمیت بود، اما این مانع احترام و تواضع ویژه ایشان نسبت به پیامبر (صلی الله علیه و آله) نمی‌شد. نقل است از حضرت فاطمه (علیها السلام) که فرمود: وقتی بر پیامبر (صلی الله علیه و آله) آیه نازل شد (که پیامبر (صلی الله علیه و آله) را با نامش خطاب نکنید)، هیبت پیامبر (صلی الله علیه و آله) مرا گرفت، به‌طوری که نتوانستم به او «یا ایه» بگویم و یا رسول‌الله به او می‌گفتم. حضرت از من روی گرداند. چند بار به همین ترتیب صدا کردم و او جواب نداد. سپس فرمود: دخترم این آیه درباره اهل جفا، تکبر و کسانی که فخر می‌ورزند نازل شده است. تو «یا ایه» بگو. چون برای قلب من محبوب‌تر و برای پروردگار رضایت‌بخش‌تر است. ازجمله نکات مهم زندگی حضرت فاطمه (علیها السلام) ازدواج آن حضرت بود. ایشان خواستگاری بسیار در میان صحابه داشت که از نظر مالی در رتبه‌های بالایی قرار داشتند اما رسول خدا همچنان مسئله را به نظر خداوند موکول می‌کرد تا سرانجام جبرئیل بر پیامبر (صلی الله علیه و آله) نازل شد و گفت: ای محمد! خدا بر تو سلام می‌رساند و می‌فرماید فاطمه را به عقد علی درآور، خداوند علی را برای فاطمه و فاطمه را برای علی پسندیده است. قرار بود از محفل ساده و بی‌تکلف و بی‌ریای علی (علیها السلام) و فاطمه (علیها السلام) هر

لحظه نوری به عرش بلند شود و عرش را نورانی کند که خدا خود خواسته بود و اذن داده بود. آری! قرار بود محصل این ازدواج حسن (علیها السلام) و حسین (علیها السلام) و زینب (علیها السلام) و ام‌کلثوم (علیها السلام) باشند که هر کدام چون نوری در آسمان ولایت بدرخشند و راه زندگی ارادتمندان‌شان را به سوی خداوند روشن کنند. فایده‌ای که آن ازدواج داشت چیزی نبود که با زر و سیم بتوان آن را قیمت گذاشت. قرار بود ازدواج علی (علیها السلام) و فاطمه (علیها السلام) الگویی شود برای شیعیان‌شان تا ابد. در روایات متعددی نقل شده که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود: اگر علی نبود، فاطمه همتایی نداشت. از اینجا مشخص می‌شود منظور پیامبر (صلی الله علیه و آله) در کفویت زوجین، ایمان دوطرف است. جهیزه ساده و اندکی فراهم و نزد پیامبر (صلی الله علیه و آله) آوردند. پیامبر (صلی الله علیه و آله) چون سادگی بیش از حد اشیاء را نگرست دست به دعا بلند کرد و فرمود: خدا به اهل‌بیت برکت دهد. و البته خدا نیز چنین کرد چراکه «انما یریدالله لیذهب عنکم الرجس اهل‌البیت و یطهرکم تطهیرا» در حق هیچ کسی به جز این خاندان نازل نشد! آری خدا خواست که اهل‌بیت پاک و مطهر قرار گیرند، به دور از هرگونه رجس و نازیبایی و ناپاکی. سیره رفتار فاطمه (علیها السلام) با فرزندان خود نیز سرمشق مناسب برای تربیت صحیح فرزندان است. ایشان به فرزندان احترام می‌گذاشتند و آنها را با احترام خطاب می‌کردند و همیشه سعی در آموزش و تربیت دینی و اخلاقی آنها داشتند. حضرت زهرا (علیها السلام) فرزندان خود را همیشه برای یادگیری و تعلیم و تزکیه آماده می‌کرد؛ به عنوان مثال به فرزندش حسن (علیها السلام) می‌فرمود: «به مسجد برو، آنچه را از پیامبر شنیدی فراگیر و نزد من بیا و برای من بازگو کن». و در عین حال شادی و خوشحالی را در بیت خود تسری می‌داد و این تا حدی بود که از بازی با کودکان که نقش بسزایی در تربیت آنها دارد، اجتناب نمی‌کرد. نقل شده است که فاطمه (علیها السلام) فرزندش حسن (علیها السلام) را روی دست می‌گرفت و بالا می‌انداخت و حرکت می‌داد و می‌فرمود: ای حسن، نظیر پدرت باش و ریسمان ظلم از حق دور کن و خداوندی را که صاحب نعمت‌هاست پرستش کن و با افراد تیره دل دوست مباش. حضرت زهرا (علیها السلام) الگوی یک بانوی اسلامی است. او حتی خود را بر نامحرم نابینا می‌پوشاند. علی (علیها السلام) می‌فرماید: نزد پیامبر بودیم و او در منبر بود؛ پرسید: به من خبر دهید و بگویید چه چیز برای زن از همه چیز بهتر است؟ هرکس سخنی گفت و به نتیجه‌ای منجر نشد. مردم درمانده و متفرق شدند. من به نزد فاطمه آمدم و سوال پیامبر را تکرار کردم. فاطمه فرمود: بهترین چیز برای زن این است که او مردی را نبیند و مردی هم او را نبیند. حضرت فاطمه (علیها السلام) حتی‌الامکان از ظاهر شدن در انتظار عمومی اجتناب می‌کرد اما این بدان معنی نبود که در مواقع حساس و لازم از انجام وظیفه خود شانه خالی کند. از مهم‌ترین و بارزترین قله‌های زندگی بانوی بزرگ اسلام حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) دفاع ایشان از حریم ولایت امیرمؤمنان علی (علیها السلام) و خطبه فدکیه آن حضرت است که سرانجام آن حضرت در راه دفاع از ولایت مجروح شده، نوزادش محسن (علیها السلام) را سقط کرده و به شهادت رسید.

بازتاب «چهارده» را در اینجا بخوانید. منتظر پیشنهادها و انتقاداتان هستیم.

استادان دیگر همچون حاج منصور ارضی از استادان فراموش نشدنی عرصه مدحی و ستایشگری اهل‌بیت (علیهم‌السلام) هستند.

*** مهدی‌نصاه:** واقعا خوشحالم در هفته‌نامه چهارده با یک عده دلسوز و عاشق و دغدغه‌مند گفت‌وگو انجام می‌دهید مثلاً حاج حسین هوشیار که گفت‌وگو کردند حرف‌های بسیار زیبایی زدند که بدون هیچ‌گونه قصد و غرضی حقایق را در جهت اصلاح راهی که برخی سازگار خدا را به حضرت سیّدالشهدا (علیهم‌السلام) قسم می‌دهیم که به هر دو بزرگوار طول عمر و سلامتی عنایت کند و توفیق نوکری ارباب را هر روز بر این دو و استادان ارزشمند دیگر بیشتر و فزون‌تر کند

*** کاشانی ۲:** خاطرات استاد علی انسانی جالب بود گفت‌وگوها سرشار از خاطره خواندنی است. ایشان و برخی

*** امید کریمی:** بسیار خوشحال شدم گفت‌وگویی از استاد علی انسانی خواندم. از این دست استادان بیشتر صحبت شود.

*** مجتبی قنبری ۱۰۷:** درود بر استادانی همچون حاج علی انسانی که هفته‌نامه چهارده گفت‌وگویی از ایشان منتشر کرد.

*** ارشیا (ams):** هم‌حاج علی انسانی اسطوره در عرصه ستایشگری اهل‌بیت (علیهم‌السلام) هستند و هم حاج غلامرضا سازگار. خدا را به حضرت سیّدالشهدا (علیهم‌السلام) قسم می‌دهیم که به هر دو بزرگوار طول عمر و سلامتی عنایت کند و توفیق نوکری ارباب را هر روز بر این دو و استادان ارزشمند دیگر بیشتر و فزون‌تر کند

*** کاشانی ۲:** خاطرات استاد علی انسانی جالب بود گفت‌وگوها سرشار از خاطره خواندنی است. ایشان و برخی

حجت‌الاسلام سیدرضا عمادی، واعظ و کارشناس معارف اسلامی:

در مورد اهمیت رسانه که جای هیچ بحثی نیست؛ بدیهی است رسانه حکم چشم و گوش آدمی را دارد و براساس آیات و روایات فکر و دل، پیوند تفکیک‌ناپذیری دارند. وقتی به آیات افلا تعقلون، افلا یتدبرون، افلا تتفکرون و افلا تذکرون توجه کنیم آنگاه می‌پذیریم دین مجموعه‌ای از این محورهاست. اگر دین و رسانه را چشم و گوش و دهان که ورودی تغذیه است درنظر بگیریم قطعا رسانه دینی مهم‌ترین پاسبان در انتخاب آذوقه، مناظره و صداها از این دریچه‌ها خواهد بود. یقیناً رسانه نیازمند بهروری از استادان، اندیشمندان و متفکران است که دین حوزه فکر و دل را به‌خوبی شناخته و خوراک مناسبی را فراهم آورند و بی‌تعارف عرض کنم تاکنون رسانه‌های دینی نقش بسیار کم‌رنگی ایفا کرده‌اند. توصیه‌ام این است که جامعه‌نگری در مورد اقشار، معرفی مشترکات و جلوگیری از دامن زدن به تفرقه درون دینی اعم از مذاهب و روش‌های دینداری متداول در جامعه دینی، بازکردن عرصه فعالیت برای نسل آینده و همچنین بهروری از تجربیات نسل گذشته باید به عنوان رویکردها و اولویت‌های اصلی در دستور کار رسانه‌های مذهبی و دینی از جمله هفته‌نامه چهارده قرار بگیرد تا آیندهای روشن را در آگاهی و اطلاع‌رسانی دینی جامعه شاهد باشیم.

حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی رئیس ستاد نماز کشور در تفسیر سوره مبارکه حج آیات ۴۷ الی ۵۵ گفت: «در قرآن کریم بشارت و انداز هر دو آمده است اما هشدار آن بیشتر است. انسان غافل است و نیاز به هشدار دارد، انداز به نفع انسان است که باید روشن و شفاف باشد. صرف این که قلب انسان پاک باشد کافی نیست بلکه باید اعمال انسان هم درست باشد همان گونه که ظرف و غذای آن هر دو باید پاک باشد.»

بلاغت کبریا

گفت و گو با آیت الله حسن عالمی، عضو خبرگان رهبری درباره سیره اجتماعی حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام)

ایستاده بر قله شجاعت

ملیکا وظیفه شناس

سیره اجتماعی حضرت فاطمه (علیها السلام) همچون دیگر بخش های زندگانی این بانوی بزرگوار، سرشار از درس مقاومت و ایستادگی است. ایشان تنها زن همراه پیامبر (صلی الله علیه و آله) در روز مباهله با مسیحیان نجران بودند. دختر رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) در ماجرای سقیفه ضمن مخالفت با اقدام شورای سقیفه (شورایی که پس از رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله) برای انتخاب جانشین رسول خدا تصمیم گرفتند)، خلافت ابوبکر را غاصبانه خواندند و با او بیعت نکردند. بانوی بزرگ اسلام، هنگامی هم که در بستر بیماری، آخرین روزهای زندگی خود را می گذرانند در سخنانی با زنان مهاجرین و انصار که به عبادتش آمده بودند به سقیفه اشاره کرده و آن را خروج از دستورات پیامبر خدا دانستند و درباره زبان هایی که در آینده اسلام به بار خواهد آورد، هشدار جدی دادند. ایشان در جریان غصب فدک و دفاع از خلافت امام علی (علیه السلام) خطبه ای خواندند که به خطبه فدکیه معروف است. حضرت فاطمه (علیها السلام) عمر کوتاهی داشتند و سال ۱۱ هجری قمری در مدینه به شهادت رسیدند. پیکر دختر پیامبر (صلی الله علیه و آله) به سفارش ایشان، شبانه و مخفیانه دفن شد. سوره کوثر، آیه تطهیر، آیه مودت و آیه اطعام و احادیثی چون حدیث بضعه و حدیث لولاک در شأن و فضیلت حضرت فاطمه (علیها السلام) نازل و نقل شده است. سراج آیت الله حسن عالمی، عضو مجلس خبرگان رهبری رقتیم تا درباره زندگانی اجتماعی این بانوی بزرگوار بیشتر بر ایمان بگوید.

جای عذرخواهی نیست

تردیدی نیست که هر آنچه در مورد حضرت زهرا (علیها السلام) گفته شده، مهم است چون شخصیت وجودی حضرت زهرا (علیها السلام) در همه ابعاد، اسوه و الگوست. اما درباره شخصیت اجتماعی آن حضرت کمتر گفته شده است. آیت الله حسن عالمی درباره سیره اجتماعی حضرت زهرا (علیها السلام) و تأثیری که بر جامعه داشته می گوید: «حضرت زهرا (علیها السلام) عقیق ترین بانوی عالم بود اما خودش را از جامعه دور نکرد و با زنان مدینه معاشرت داشت چه از نظر روابط متعارف با زنان مدینه و چه از منظر تعلیم و تربیت و آموزش دادن به آنها. روایت داریم که بانویی نقل می کند مادرم مرا نزد حضرت زهرا (علیها السلام) فرستاد تا از ایشان رقتم چند سوال پرسیدم و وقتی به محضر ایشان رقتم چند سوال پرسیدم و دیدم که سخن گفتن و ارائه مطلب ایشان چنان شیوا و پرمحتواست که پرسش های بیشتری را عنوان کردم که تعدادش به ده تا رسید.

ایشان همه پرسش های مرا با خوشرویی پاسخ داد. خواستم از ایشان به خاطر زیاد شدن پرسش ها، عذرخواهی کنم اما حضرت به این مضمون فرمود که جای عذرخواهی نیست، این وظیفه من است که راهنمایی و ارشاد کنم.» آیت الله عالمی با بیان این که زندگی فاطمه زهرا (علیها السلام) به عنوان یک زندگی مبنایی و اصولی و همه جانبه شناخته می شود و ابعاد الگویی فراوانی دارد، می گوید: «ایشان به خاطر کمال نفسانی که داشتند، ارتباط خوبی با مردم داشتند و رعایت حقوق همسایه را به بهترین وجه ممکن بجا می آوردند.»

فرزندم! همسایه مقدم است

سبک زندگی فاطمه زهرا (علیها السلام) نه فقط برای زنان مسلمان که برای زنان جهان، الگویی بی نظیر است. دختر پیامبر (صلی الله علیه و آله) همچنان که در زندگی ناشویی نمونه بود، در اطاعت پروردگار نیز، از بهترین بندگان بود و هنگامی که کارهای

خانه تمام می شد با نماز، دعا، تضرع به درگاه خدا و دعا برای دیگران به عبادت می پرداخت. از طرفی سبک زندگی حضرت زهرا (علیها السلام) نسبت به امکاناتی که در آن زمان وجود داشت، برترین سبک زندگی آن روزگار بود. درآمد امام علی (علیه السلام) مناسب بود اما حضرت فاطمه (علیها السلام) بنا به وظیفه انسانی و اسلامی خودشان عمل می کردند. ایشان خیلی وقت ها آذوقه شان را به نیازمندان می داد و سفره شان بسیار ساده بود. عضو مجلس خبرگان رهبری با اشاره به عمر کوتاه حضرت زهرا (علیها السلام) که بنا به روایاتی ۷۵ یا ۹۵ روز بعد از رحلت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) از دنیا رفتند، یادآور می شود: «این بانوی بزرگوار با این که عمر شان کوتاه بود، چنان زندگی پربرکتی داشتند که همه آنها جای بررسی دارد به ویژه اتفاقاتی که پس از رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله) رخ داد و شجاعت و درایت فاطمه زهرا (علیها السلام) را بر همگان نمایان کرد.» او با اشاره به حدیثی از امام صادق (علیه السلام) که به نقل از امام

حسن بن علی (علیه السلام) روایت کرده است، می گوید: «امام حسن (علیه السلام) می فرمایند مادرم شب های جمعه را تا بامداد در محراب عبادت می ایستاد و چون دست به دعا برمی داشت مردان و زنان بایمان را دعا می کرد، اما درباره خود چیزی نمی گفت. روزی به او گفتم: مادر! چرا برای خود نیز مانند دیگران دعای خیر نمی کنی؟ گفت: فرزندانم همسایه مقدم است.»

حضور در میدان جنگ

درباره حضور حضرت زهرا (علیها السلام) در میدان جنگ خندق نقل قول های مختلفی وجود دارد. آیت الله عالمی می گوید: «مانی که امیرالمومنین برای جهاد به میدان جنگ می رفت؛ حضرت فاطمه (علیها السلام) تمام نیازهای خانه را تأمین می کرد. علاوه بر این، حضرت زهرا (علیها السلام) در میدان دفاع هم شرکت می کرد مثلاً در مدینه، جایی که جنگ خندق اتفاق افتاد، جایی هست که حضرت زهرا (علیها السلام) در آن حضور داشته و اقامه نماز کرده اند. به بیانی واضح تر حضرت زهرا (علیها السلام) به عنوان یک بانوی مسلمان به تمام وظایف خودش به بهترین شکل ممکن، عمل می کردند. ایشان در بسیاری از صحنه های اجتماعی، حضور موثر داشتند و حتی در میدان دفاع به پشتیبانی قوی برای امیرالمومنین (علیه السلام) و اسلام ناب محمدی بودند.» او با بیان این که دختر پیامبر (صلی الله علیه و آله) در صحنه های اجتماعی به صورت جدی از حق و حقوق طلبی دفاع می کردند، توضیح می دهد: «مهم ترین حضور اجتماعی ایشان، خطبه آتشین ایشان در مسجد پیامبر بود که در دفاع از حقیقت و جانشینی به حق حضرت علی (علیه السلام) در مسجد ایراد کردند اما متأسفانه به دلیل شرایط خفقانی که در آن دوره وجود داشت، مردم به صورت گسترده از حضرت زهرا (علیها السلام) دفاع نکردند گرچه برخی افراد شجاع، پشت حفاظت امیرالمومنین علی (علیه السلام) ایستادند اما محدود بودند به همین دلیل جریان ولایت از مسیر اصلی خودش منحرف شد.»

مدرسه آگاهی و اسوه آفرینش

عضو مجلس خبرگان رهبری در لابه لای حرف هایش به حدیث پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) که فاطمه (علیها السلام) پاره تن من است و هر کس او را اذیت کند من را اذیت کرده و هر کس فاطمه را خشنود سازد من را خشنود کرده، اشاره می کند و می گوید: «سیره نورانی حضرت فاطمه (علیها السلام) سراسر نورانیت و معنویت است که الگو قرار دادن این سیره باعث سعادت مندی انسان می شود. حضرت فاطمه (علیها السلام) بهترین و کامل ترین الگو در عرصه های مختلف زندگی بشری است. توجه به سیره حضرت فاطمه (علیها السلام) باعث شناخت آسیب های اعتقادی در جامعه می شود. زندگی ۱۸ ساله حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) مدرسه آگاهی و اسوه آفرینش برای همه انسان ها است چرا که پیامبر اسلام نیز در مورد عزت و بزرگواری صدیقه کبری (علیها السلام) روایات زیادی فرموده است.» نماینده مردم مشهد در مجلس خبرگان رهبری، محبت و وابستگی مردم ایران به اهل بیت (علیهم السلام) و ولایت فقیه را شاخصه اصلی تداوم و استمرار انقلاب می داند و معتقد است که همه باید برای فراهم کردن زمینه ظهور امام زمان (علیه السلام) تلاش کنند.»

آیت‌الله سید یوسف طباطبائی نژاد امام جمعه اصفهان با توصیه همه به حفظ و تقویت تقوا اظهار کرد: «برخی از امور جلوی تفکر و تعقل انسان را می‌گیرد و مانع انتخاب صحیح مسیر توسط افراد می‌شود که یکی از آنها گزینش دوست و هم‌نشین بد است.»

قرآن، جایگاه فاطمه (علیها السلام) را ثابت می‌کند

آیت‌الله محمدعلی جاودان معتقد است جریان‌های بسیاری در تاریخ تلاش کرده‌اند تا زندگی حضرت فاطمه (علیها السلام) تحریف شود، اما موفق نشدند

ماجرای زندگی حضرت فاطمه (علیها السلام) و اتفاق‌هایی که پس از رحلت پیامبر اسلام رخ داد، همواره یکی از پرچالش‌ترین وقایع تاریخ اسلام و اهل‌بیت (علیهم‌السلام) بوده است. عوامل بسیاری دست به دست هم داده‌اند تا زندگی بزرگ‌ترین بانوی تاریخ را در حاله‌ای از ابهام قرار دهند، اما حقیقت فاطمی آن قدر درخشان است که با همه این تلاش‌های مذبوحانه، هنوز می‌درخشد و غیرقابل انکار است. علمای شیعه در طول تاریخ، همواره بر اهمیت این موضوع تأکید کرده‌اند و به ما یاد داده‌اند که «فاطمیه والاترین تجلی ولایت‌پذیری است». آیت‌الله محمدعلی جاودان یکی از همین افراد است. ایشان از شاگردان صاحب نام آیت‌الله بهجت، آیت‌الله حق‌شناس و آیت‌الله مجتهدی تهرانی محسوب می‌شود و از معدود افرادی است که به طور تخصصی تاریخ اسلام را مطالعه و بررسی کرده است. آیت‌الله جاودان حرف‌های بسیاری دارد درباره جریانی که در طول تاریخ سعی بر حذف حقایق فاطمی داشته است؛ جریانی که هنوز هم فعالیت می‌کند و برای تحریف داستان زندگی حضرت فاطمه (علیها السلام) از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کند.

● همه ما می‌دانیم که عزاداری ایام فاطمیه، هم پرچم تولای شیعه است و هم از سوی دیگر نشان تبری شیعیان. شما این نکته را قبول دارید؟

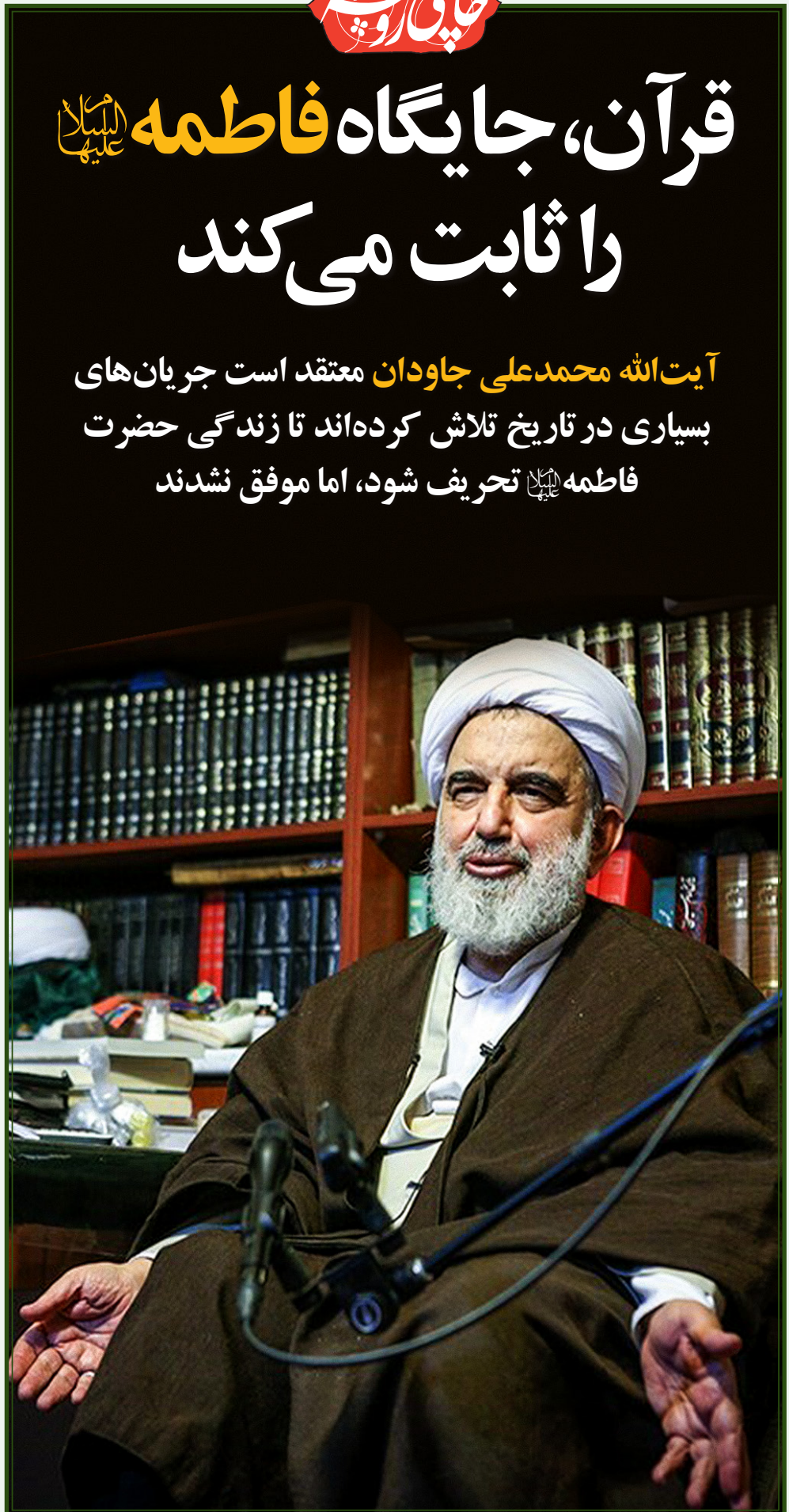
حتما همین‌طور است. اصولا تعریف عام اسلام مبتنی بر همین تولی و تبری است. شما می‌دانید که مهم‌ترین شعار دین ما «لا اله الا الله» است. اصلا این شعار همه ادیان است؛ از صدر خلقت تا کنون. شروع این شعار با نفی و تبری و پایان آن تصدیق و تولاست. اساسا دین باید طوری باشد که قبول کردنش برای فرد تولی و تبری ایجاد کند. حالا شما مثال فاطمیه را زدید، من معتقدم همه اتفاق‌هایی که در خصوص اهل‌بیت (علیهم‌السلام) افتاده چنین ویژگی‌هایی دارد. مثلا شما وقتی برای امام حسین (علیه‌السلام) هم اقامه عزای می‌کنید، از عده‌ای تبری می‌جوئید و گروهی را لعنت می‌کنید، خوب در فاطمیه هم همین‌گونه است، چون تشیع زاینده حماسه‌ای است که صدیقه طاهره آفرید.

● اجازه دهید بدون تعارف سوال کنم؛ به هر حال آنهایی که در ماجرای حضرت زهرا (علیها السلام) مورد تبری قرار می‌گیرند، از بزرگان برخی مذاهب دین خودمان هستند. این تبری با وحدت با آنها جمع می‌شود؟

ماجرای حضرت زهرا (علیها السلام) چیزی نیست که بتوانیم از کنارش بی‌تفاوت بگذریم. مسئله ایشان، متن و اصل تاریخ اسلام است، و چون اسلام یک دین تاریخی است باید بگوییم اصل اسلام است. به هر حال بعد از رحلت رسول اسلام وقایعی رخ داد که خیلی چیزها را مشخص کرد، ما باید اینها را حفظ کنیم. با این حال، برای آن که به وحدت مسلمانان هم خدشه‌ای وارد نشود، می‌توانیم برخی نکته‌ها را غیرمستقیم بگوییم. لازم نیست همه چیز را واضح بگوییم. همین شیوه‌ای که الان در مراسم‌های عزای فاطمی است، درست به نظر می‌رسد.

● اتفاقا برخی از اهل سنت از همین شیوه عزاداری گلایه دارند. شما این اعتراض را بجا می‌دانید؟

ما هیچ حرفی را بدون سند نمی‌زنیم و معتقدیم حقیقت تاریخ اسلام را بیان می‌کنیم، انسان مسلمان نباید از شنیدن و گفتن حقیقت ناراحت شود و با آن مقابله کند. اسناد قابل توجهی نزد شیعه است که می‌تواند با آن ادعایش را ثابت کند، این که پس از رحلت پیامبر، دختر عزیزش از عده‌ای ناخشنود بود. اتفاقا برخی از این وقایع در روایات درجه اول اهل سنت هم به چشم می‌خورد؛ مثل داستان آتش زدن در خانه حضرت. با این حساب، جایی برای گلایه باقی نمی‌ماند. البته این نکته را هم باید بگوییم که بخش قابل توجهی از اسناد شیعیان از بین

مستند شهید مدافع حرم بهرام مهرداد با نام «پو زینب» رونمایی شد. شهید مدافع حرم «بهرام مهرداد» ساکن تهران بود که برای دفاع از حرم اهل بیت (ع) راهی سوریه شد و تیرماه امسال توسط تروریست‌های تکفیری به شهادت رسید. او فرمانده حوزه ۲۵۷ شهرک ولیعصر و از مؤسسان هیئت میثاق بود. از این شهید گرامی دو دختر به یادگار مانده است. مستند ابو زینب به کارگردانی حسین سوهانی و توسط مؤسسه پارس سفیران کرخه تولید شده و قرار است از صدا و سیما پخش شود.

رسانه‌ها کم‌کاری کرده‌اند

با آن‌که در خصوص کتاب‌های حدیثی و تاریخی دچار مشکل هستیم، اما به نظر می‌رسد اصلی‌ترین منبعی که شیعه می‌تواند با آن، شأن فاطمه زهرا (ع) را نشان دهد قرآن کریم است. آیت‌الله خاوندان درباره جایگاه حضرت زهرا (ع) در قرآن می‌گویند: «چند نشانه قرآنی داریم که برای ایدلهر کافی است. مثلاً در آیه تطهیر پیامبر روی سر اهل بیتش چادر انداخته و دعا کرده که هرگونه رجس و ناپاکی از آنها دور شود. من معتقدم این آیه نازل شده برای حفظ حرمت صدیقه طاهره، چون بحث درباره نساء نبی است. خداوند به آنها می‌گوید که شما چون به پیامبر انتساب دارید، کار خوب و بدتان دوبرابر حساب می‌شود. دقت کنید آیه گفته با «ساء» النبی، نگفته «وچات». حالا چرا می‌گوییم فاطمه زهرا نساء النبی است؟ به دلیل آیه مباهله. وقتی پیامبر فرمود زناقتان را بیابورید، خودش حضرت زهرا را آورد. پس قطعاً منظور از اهل بیت در آیه تطهیر هم فاطمه زهراست و از طریق ایشان عصمت اهل بیت (ع) ثابت می‌شود. آیه مباهله هم بی‌نظیر است. می‌فرماید: «قُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَابْنَاتَنَا وَنِسَاءَنَا وَنَسَاءَكُمْ وَآفُسَانَا وَآفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ». اینجا کاذبین قرار است مقابل صادقین قرار بگیرند. پیامبر با فاطمه زهرا، امیرالمومنین و حسنین به میدان مباهله می‌آید. امام حسن در آن روز کار حدود پنج سالش بود و سیدالشهدا تقریباً سه ساله بوده است. واقعاً این دو طفل چه حرفی برای گفتن داشتند که جزو صادقین قرار گرفته‌اند؟ پاسخ روشن است، حرف هر پنج نفر یکی بود. چه دلیلی بالاتر از این، برای آن‌که بگوییم حرف فاطمه عین حرف پیامبر است؟ پیامبر سخنگوی پروردگار است و اهل بیت مبلغان درجه اول آن. هر کسی غیر از اهل بیت مبلغ درجه دوم محسوب می‌شود. از سلمان و ابوذر گرفته تا مبلغان معاصر ما مبلغ درجه اول باید معصوم باشند و حرفش با پیامبر فرقی نکند. این شأن را ما فقط برای اهل بیت و در راس آنها فاطمه زهرا (ع) قائلیم. اتفاقاً در تاریخ مواردی هم در این خصوص ذکر شده، مثلاً وقتی قرار شد پیغام آیه برآفت را پیامبر به حاجیان برساند، ایشان ابوبکر را مأمور کردند اما جبرئیل نازل شد و گفت: یا رسول الله! پیغام را به کسی بسپار که حرفش مثل تو باشد. پیامبر مأموریت را از ابوبکر گرفت و به مولای علی سپرد. مبلغ درجه اول یعنی این قرآن بالاترین منبع شیعیان برای اثبات اصولشان است. البته به شرط آن‌که در کتاب خدا دقت و تدبیر کنیم، خداوند فرمود: أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ؟ مفسران هم باید در این خصوص دقت بیشتری کنند، مثلاً وقتی به آیه اكمال دین می‌رسند، نباید سهل انگارانه عبور کنند. باید موشکافانه همه جوانب را ببینند و تفسیر کنند تا در روز قیامت شرم‌منده پیامبر و اهل بیتش نشوند. ما که می‌دانیم سراسر این آیه دعواست، پس باید با دقت اصولمان را از راه مناسب ثابت کنیم. البته عدلی هم هستند که نمی‌خواهند حرف حق را قبول کنند. با ظهور سلفیت این نگاه بیمار تشدید شد. مثلاً درباره آیه تطهیر می‌گویند: خب! پیامبر می‌خواهد برای اهل بیتش دعا کند، این چیزی را ثابت نمی‌کند. غافل از این‌که چشمان خود را بر حقیقت بسته‌اند. در چنین وضعی، وظیفه ما این است که با دقت تلاش کنیم. متأسفانه رسانه‌های مادر درباره معرفی حضرت فاطمه (ع) به مردم کم‌کاری کرده‌اند. هنرمندان هم همین‌طور. خود ما هم مقصریم. من شاهد بودم که عدلی از ارادتمندان در ایام فاطمیه عروسی گرفته‌اند. این از سر جهل است نه عداوت. باید همه تلاش کنیم که با زبان‌های مختلف، معارف فاطمی را به مردم منتقل کنیم.

یکی از کتاب‌های تاریخی معتبر نزد شیعه است، از صاحب این کتاب فقط همین اثر مانده در حالی که او ۱۸۳ کتاب نوشته است. واقعا این خسارات بزرگ جبران‌ناپذیر است.

• با این حساب ما نگران می‌شویم که منابع معتبری برای اثبات عقایدمان نداشته باشیم.

ابتدا به شما گفتم که همین منابع محدود باقی مانده برای اثبات اصل ادعای شیعیان کافی است. البته همین حالا هم تلاش‌هایی برای جمع‌آوری منابع معتبر می‌شود. مثلاً فرزند مرحوم علامه امینی مدتی به کتابخانه‌های ترکیه رفت و کتاب‌های خطی آنجا را مورد بررسی قرار داد. خوشبختانه کتاب‌های آنجا مثل ما دچار آفت نشده است، چون دوره‌های سلطنتی طولانی و قدرتمند داشته‌اند، مثلاً عثمانی ۷۰۰ سال حکمرانی کرد. فرزند علامه این آثار را کم برای پدر آورد. حتی یک کتاب حدیثی در فضایل حضرت زهرا (ع) به قلم اهل سنت پیدا شد. مرحوم امینی این احادیث را از حیث سند بررسی و اثبات کرد، اما همان جریان حذف آثار، این اثر گرانبها را نیز نابود کرد.

• فکر نمی‌کنید وقت آن شده که برای جمع‌آوری چنین منابعی، باید خودمان آستین همت بالا بزنیم؟

همت این‌گونه کمتر دیده‌ایم. باید کسی خودش را وقف این کار کند. امروز کتابخانه‌های یمن می‌تواند به ما کمک کند، چون مردم یمن شیعه زیادی بودند و در کتاب‌هایشان منابعی به چشم می‌خورد. البته باید خطرات این کار را هم به جان خرید؛ خیلی‌ها دوست ندارند چنین اتفاقی بیفتد. سال‌ها قبل یک تاجر نزد آیت‌الله نجفی رفت و یک کتاب خطی را برای فروش به ایشان عرضه کرد. آیت‌الله نجفی متوجه شد این کتاب از مراجع دست اول است و ارزش بسیاری دارد، بلافاصله خرید. اما چند روز بعد تاجر آمد و گفت کتاب را پس دهید، تهدید به مرگ شده‌ام و جانم در خطر است. ایشان هم از کتاب تصویر برداشتند و تحویل تاجر دادند. با این حال، تلاش‌هایی شده است؛ مثلاً علامه عسکری یک بار به کتابخانه طاهره در دمشق رفتند و از چند کتاب ارزشمند عکس انداختند، مثل دوره کامل تاریخ دمشق یا همان کتاب بلاذری که تا آن روزگار کامل نبود. ایشان تصمیم داشت مصر هم برود که محقق نشد.

• امروز هم هستند کسانی که مشغول چنین مأموریت‌هایی باشند؟

مقام معظم رهبری فردی را مأمور کردند تا در کتابخانه‌های هند جست‌وجو کند. آنجا هم در ریای کتاب و اطلاعات است. به نتایج قابل توجهی هم رسیده. اتفاقاً ایشان تصمیم گرفته پس از هند به نجف بروند و از کتابخانه‌های شخصی نجف که بسیار ارزشمند است، تصویر تهیه کنند. به همت رهبر معظم انقلاب، این تلاش‌ها هنوز ادامه دارد.

رفته و متأسفانه در برخی حوزه‌ها دچار کمبود منابع هستیم. این مشکل کمبود منابع و ماخذ، در کدام بخش‌های تاریخ زندگی حضرت فاطمه (ع) بیشتر به چشم می‌خورد؟

ببینید! اصول گفته‌های ما با همین منابع قابل اثبات است، اما در جزئیات وقایعی که پس از فوت پیامبر (ع) رخ داد، به طور جدی دچار کمبود منبع هستیم. مثلاً چند خط در تاریخ طبری در این خصوص وجود دارد. یا در حد سه خط در کتاب «انساب الاشراف» بلاذری به این موضوع پرداخته شده است. یا در بخش‌های حاشیه‌ای «تاریخ کامل» ابن اثیر این نکته مطرح شده است و جالب این‌که بعدها همین چند خط هم از این کتاب حذف شد.

• مگر چه نوشته شده بود؟

داستان درباره بیعت گرفتن عبدالله بن زبید است. وقتی خواست بیعت بگیرد، تعدادی را که حاضر نشدند با او بیعت کنند در غاری حبس کرد و مقابل غار هیزم آتش زد تا دود این آتش آنها را شکنجه دهد و مجبور به بیعت شوند. در حاشیه این کتاب نوشته شده که این افراد قبلاً هم چنین کارهایی برای بیعت گرفتن انجام داده‌اند، اما در چاپ‌های بعدی کتاب، همین نکته‌ها نیز حذف شده است، حتی در چاپ‌های اروپایی.

• منظور تان این است که یک جریان مشخص در طول تاریخ سعی کرده منابع مرتبط به شهادت حضرت صدیقه طاهره (ع) را نابود کند؟

قطعاً این‌طور است. مرحوم علامه عسکری در کتاب معالم المدرستین، ده نوع تلاش برای کتمان این حقایق را افشا کرده که قابل بررسی است. ماجرای کوچکی نیست، پیامبر بارها فرموده بودند رضا و غضب فاطمه، رضا و غضب من است. اگر حضرت فاطمه (ع) از جریانی ناراضی باشد، اسلام تاییدش نمی‌کند، به همین دلیل تصمیم گرفتند این بخش مهم تاریخ را کاملاً حذف کنند.

• در کنار این جریان، برخی منابع شیعه در خصوص زندگی حضرت فاطمه (ع) هم به واسطه بلایای مختلف از بین رفت. در این باره توضیح می‌دهید؟

بله، متأسفانه بسیاری از کتاب‌های ارزشمند شیعه به دلایل مختلف در طول تاریخ نابود شد. مثلاً شیخ طوسی یک کتابخانه عظیم داشت در محله «بین‌السورین» بغداد که ماخذ درجه اول شیعه در آن نگهداری می‌شد. وقتی طغرل سلجوقی به بغداد رفت این کتابخانه سوزانده شد و بسیاری از کتاب‌های درجه اول شیعه از بین رفت. یکی دیگر از این وقایع، مربوط به کتابخانه بزرگ «شاپور بن اردشیر» می‌شود که صدر اعظم خلفای گذشته بود، در این کتابخانه صدها کتاب خطی به قلم مولف نگهداری می‌شد، مثل نهج البلاغه به خط سیدرضی. واقعا امروز کتابخانه‌های اینچنین در دنیا نیست. اما وقتی طغرل به بغداد حمله کرد، این کتابخانه نیز نابود شد و می‌توان گفت آخرین آثار قدرت شیعیان که در دوره آل‌بویه پاییزی شده بود، از بین رفت. از این نمونه‌ها بسیار داریم، مثلاً وقتی سلطان محمود غزنوی ری را فتح کرد، هر چه را از قفه حنفی بود بار شتر کرد، نوشتند که صد بار شتر کتاب حنفی از ری بیرون برد و باقی هر چه بود سوزاند. حالا ما باید حسرت بخوریم که شیخ صدوق کتابی داشت به نام «مدینه العلم» که در آن بیش از ۲۰ هزار حدیث نقل شده بود، اما در طول تاریخ نابود شد و به دست ما نرسید. ۲۰ هزار حدیث کم نیست، کتاب کافی که الان یکی از اصلی‌ترین کتاب‌های حدیثی ماست، ۱۶ هزار حدیث دارد. ببینید چه بلایی بر سر منابع حدیثی و تاریخی شیعیان آمده است. ائمه ما در همه حوزه‌ها حدیث فرموده‌اند، اما الان چرا ما تاریخ انبیا نداریم؟ چرا اطلاعاتمان درباره پیامبر خودمان کامل نیست؟ همه این کتاب‌ها از بین رفته است. باز هم باید مثال بزنم، کتاب الغارات،

علامه سیدجعفر مرتضی‌عاملی برگزیده سه دوره کتاب سال جمهوری اسلامی در گفت‌وگویی به انگیزه نگارش الصحیح من سیره الامام‌علی (علیه السلام) اشاره کرد و گفت: «زمانی که الصحیح من سیره النبی الاعظم (صلی الله علیه و آله) را در خلال جنگ‌های ۳۳ روزه لبنان به پایان رساندم، برخی دوستان از من خواستند تا درباره سیره امیرالمؤمنین (علیه السلام) شروع به تحقیق کنم. نتیجه آغاز تحقیق و نگارش الصحیح، مجموعه ۵۳ جلدی شد. به عقیده من مسلمانان باید بفهمند که امام علی (علیه السلام) ذخیره مهم زندگی آنهاست که از آن غافل شده‌اند.»

روایت اول

«بی‌مادری کشیدم... کسی خبر نداره...
چادر خاکی دیدم... کسی خبر نداره!»

انتخاب سبک: سجاد محمدی
اجرا: حاج سید مجید بنی‌فاطمه
شاعر: سجاد محمدی
سال: ۹۵ - ۱۳۹۴

«سجاد محمدی» از شاعران جوان دهه شصتی است که حالا، اشعار و سبک‌هایش دست به دست می‌چرخد و ذاکران مختلف، از آنها استفاده می‌کنند. او که ورود حرفه‌اش به شعر آیینی را مرهون کمک‌های بیش از پیش «مهدی زنگنه» و «محمد رسولی» می‌داند، از تعامل شاعر و مداح سخن می‌گوید و معتقد است شاعر و سبک‌ساز، باید با مشورت و هم‌فکری با مداح، شعر خود را بسراید و سلیقه مخاطب را هم در نظر بگیرد. گویا حدود دوسال پیش، سیده‌جید بنی‌فاطمه، از محمدی خواسته تا شعری برای حضرت زهرا (علیها السلام) بسراید. حتی پیشنهاداتی هم برای سرودن آن شعر مطرح می‌کنند که دارای چنین خصوصیت‌هایی باشد اما بنی‌فاطمه، میان صحبتش، یادش می‌افتد که سجاد محمدی در کودکی، مادر خود را از دست داده، پس می‌توان از زبان و قلم او، یک شعر یا مضمون «بی‌مادری کشیدن» ساخته و سروده شود. سجاد محمدی نیز دست به کار می‌شود و نوحه‌ای با مطلع بی‌مادری کشیدم... کسی خبر نداره... می‌سازد که مداحان و شاعران بسیاری نیز، از آن استقبال کرده و بر اساس مضمون، سبک و شعر آن، کارهایی را ساخته، خواننده و استفاده کرده‌اند.

در کنار همه اینها، سجاد محمدی از شاعرانی است که برای مناسبت‌هایی که به آنها کمتر پرداخته می‌شود نیز، قلم زده و سعی دارد تا در زمینه شعر، برای همه ذوات مقدس اهل بیت (علیهم السلام) شعر و سبک بسازد. او می‌گوید: چرا نباید برای وجود ناب عبدالعظیم حسنی یا امام باقر و امام کاظم (علیهم السلام) کار خوب داشته باشیم؟

محمدی در محرم از مطالعه مقاتل گوناگون و در ایام فاطمیه نیز از کتاب «بیت‌الاحزان» نوشته «شیخ عباس قمی» بهره می‌برد و روی این نکته تأکید می‌کند که شاعر و به‌خصوص شاعر آیینی، بدون مطالعه، دست و بالش بسته است. سجاد محمدی، سرودن شعر را از سال‌های کودکی شروع کرده و حالا، اشعاری مثل: «خوشبختی یعنی حسین نگاهم کنه» و بسیاری دیگر را در زمینه شعر و سبک، در کارنامه خود ثبت کرده است.

حکایت نوحه‌ها

ماجرای سرودن چند
«نوحه ماندگار فاطمی»
که در این سال‌ها با آنها
خاطر‌سازی کرده‌ایم

✦ علیرضا پورمشیر

قلم که روی کاغذ می‌رود تا شاعر برای اهل بیت (علیهم السلام) شعری بسراید، عوامل مختلفی دست به دست هم می‌دهند تا واژه‌ها به مصرع، بیت، نوحه، دودمه و... برسند؛ دودمه و نوحه‌های ماندگاری که نسل به نسل می‌ماند و خاطره می‌شود. این روزها که شهر در عزای مادر سادات، رخت سیاه بر تن کرده، سراغ چهار شاعر و سبک‌ساز آیینی رفته‌ایم تا از حکایت سرایش نوحه‌های ماندگار فاطمی‌شان بر ایمان بگویند. «محسن عرب‌خالقی»، «مهدی زنگنه»، «سیدجواد پرنی» و «سجاد محمدی» از نوحه‌هایی می‌گویند که دل‌ها را می‌لرزاند و اشک را مهمان چشم‌هایشان می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد حاج علی‌اکبری رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه، در سلسله جلسات تفسیر صحیفه سجادیه موسسه فرهنگی شهدای انقلاب با اشاره به این‌که فقر توفیق انسان را در کسب فضائل معنوی و پیشرفت امور دنیوی تقلیل می‌دهد، تصریح کرد: «فقر و تنگدستی انسان را زمینگیر کرده و توقیقات را از او سلب می‌کند. انسان برای هدایت خویش باید از قرآن کریم و ائمه اطهار (علیهم‌السلام) تمسک بجوید. امام سجاده (علیه‌السلام) در ۴۲ دعای نورانی صحیفه از خداوند درخواست می‌کنند که مشکلات اقتصادی مردم را به برکت قرآن اصلاح و کمبودها را با وسعت روزی حلال افزایش دهد.»

روایت چهارم

«آخه تکیه دستامی... آخه قوت زانومی... توبا هرچی که بود ساختی... خدایی خیلی خانومی!»

انتخاب سبک: سید جواد پرنی
اجرا: حاج سید مجید بنی فاطمه
شاعر: سید جواد پرنی
سال‌های: ۹۱-۱۳۹۰

«سید جواد پرنی» درباره رمز ماندگاری این نوحه این‌طور می‌گوید: «ساختار شکنی در هر زمینه‌ای مثل موسیقی، نقاشی، صدا، تصویر و... عامل جاذبه است و هنگامی که در یکی از این هنرها، ساختار شکنی انجام شود، عامل ماندگاری و جاذبه، در اذهان شکل می‌گیرد. حالا اگر این ساختار شکنی، با طنازی‌ها و فانتزی‌های جدید ارائه شود، طعم و مزه دیگری دارد. در این سال‌ها که زبان نوحه نزدیک به قالب کلاسیک بوده، از زبان محاوره‌ای فاصله گرفته و در سرودن این کار، سعی کردم تا به قالب گفت‌وگوی رسمی بین مردم (محاوره‌ای)، نزدیک شوم. در عین حال، ملودی و سبک انتخاب شده نیز، تأثیر بسزایی در ماندگاری این کار داشت.

نکته دیگر این‌که زیر نظر یک انسان با معرفت و صاحب فضل، می‌توان گوشه‌هایی از زندگانی اهل بیت (علیهم‌السلام) را به تصویر بکشیم که هم مستند و مستدل باشد و هم به عاشقانه‌های زندگی حضرت امیر و حضرت زهرا (علیهم‌السلام) اشاره کنیم. چرا نباید به کنج دنج همسرانه اهل بیت (علیهم‌السلام) اشاره کرد؟! چرا همه‌اش باید سراغ عاشقانه شیرین و فرهاد برویم؟! یا مدام از خسرو و شیرین حرف بزنیم؟! در آن سال‌ها، بسیاری به من خرده گرفته و می‌گفتند که چرا آن‌قدر سطح شعر و شأن اهل بیت (علیهم‌السلام) را پایین می‌آوری؟! در حالی که من اصلاً شأن آنان را پایین نیآوردم که سعی کرده‌ام گوشه‌هایی را به تصویر بکشیم که کمتر به آنها توجه شده. معتقدم اگر قرار بود این بخش از زندگی آنها به دست ما نرسد، قطعاً نمی‌رسید و ما از آن بی‌خبر بودیم. چطور وقتی جنگ می‌شود، به وعظ و شاعران می‌گویند حماسی شعر بگویند! پس یک نوحه‌سرا هم باید به زبان روز شعر بگویند. چرا نباید برای دختر و پسر مومن و با ایمان، از سبک زندگی حضرت علی و حضرت زهرا سخن گفت؟! چرا نباید درباره سخاوتمندی، مهر و محبت و در کنار هم بودن آنان سخن گفت؟! در حالی که می‌توان مرثیه را در قالب عاشقانه گفت! در حالی که می‌توان علاوه بر بازگو کردن همه مصائب، این نکته را بیان کرد که آنان، یک خانواده به تمام معنا بودند!

روایت سوم

«گل جای خود دارد ای کاش... آهمن در آتش نماند! من دوست دارم که حتی... دشمن در آتش نماند!»

سبک و ملودی: سجاد محمدی
اجرا: کربلایی حسین طاهری (و دیگر ناظران اهل بیت (علیهم‌السلام))
شاعر: محسن عرب خالقی
سال: ۱۳۹۵

«محسن عرب خالقی» با آن‌که بسیاری از اشعار و نوحه‌هایش ماندگار شده، اما دوست دارد از این شعر که سال گذشته، همزمان با حادثه ناگوار ریزش ساختمان پلاسکو سروده و «کربلایی حسین طاهری» نیز آن را اجرا کرده، یاد کند. درباره حکایت سرودن این شعر می‌گوید: چند روزی بود که برای انجام بعضی کارهایم، به خارج از کشور مسافرت کرده بودم و با پیگیری اخبار، متوجه شدم حادثه ساختمان پلاسکو اتفاق افتاده. قطعاً همه با دیدن صحنه‌های دلخراش، ناراحت شده و تحت تأثیر قرار می‌گیریم. از طرفی، جان باختن تعدادی از آتش‌نشانان و هموطنان عزیزمان و بیشتر از همه، تقارن و رویایی آن روز با ایام شهادت حضرت زهرا (علیها‌السلام) باعث شد تا در همان‌جا، شروع به سرودن این نوحه کنم.

انگار همه چیز دست به دست هم داده بود تا مضامین مشترکی در ذهن من نقش ببندد و بتوانم واژه‌ها را کنار هم قرار دهم. «آتش»، «دود»، «جان باختن» و کلمه‌هایی از این دست، که با استقبالی خوب مخاطبان همراه شد و بحمدالله شنیده شد. عرب خالقی معتقد است در ایام فاطمیه، بیش از هر چیز باید نام «امیرالمومنین» شنیده شود. چون حضرت صدیقه طاهره (علیها‌السلام) با تمام وجود از حضرت امیر (علیه‌السلام) دفاع کرد، دفاعی که از شوهر نبود، بلکه دفاع از امام زمانه خودش بود. شاعر نوحه معروف «به سَر دارم... می‌گم: علی ولی الله» که در سال‌های ۸۲-۸۱ آن را سروده و «حاج محمود کریمی» آن را اجرا کرده، می‌گوید: یک شاعر آیینی، باید برای سرودن شعر، زیاد مطالعه و از کتاب‌های معتبر مذهبی استفاده کند و در کنار آن قوه خیال و آرایه‌های ادبی را به کار گیرد. او صریح می‌گوید: «یک شاعر، می‌تواند درباره حوادث روز شعر بگوید و با قوه خیال و استفاده از آرایه‌های ادبی، آن موضوع را هنرمندانه جلوه دهد. همان‌طور که خودش درباره حادثه ناگوار غرق شدن «کشنی سانچی» یا رویداد مختلف دیگر، دست به قلم شده است.» این شاعر آیینی، سرایش شعر را از سال‌های تحصیل در مقطع دبستان شروع کرده و اولین شعری که گفته، مربوط به امام زمان (علیه‌السلام) بوده و در بیت پایانی آن، اشاره‌ای به حضرت زهرا (علیها‌السلام) نیز داشته است.

روایت دوم

نوحه: «دل دریا... دل بابا... دل توفانی ابر... چشم شون به چشم ماهه... کنار بستر زهر!»

انتخاب سبک: حاج محمود کریمی
اجرا: حاج محمود کریمی
شاعر: مهدی زنگنه
سال: ۱۳۸۲

حکایت سرودن این نوحه را از زبان «مهدی زنگنه» این‌گونه بخوانید: «حوالی سال ۸۲ بود که حاج سعید حدادیان، مشغول بر گزاری همایش سوختگان وصل بود که موضوع آن دوره، درباره شهدای اسیر (و مرحوم ابوترابی) بود. حاج سعید آقا ترانه‌ای گفته بود با این مطلع: «شب بارون... توی زندون... دیدمت با لب خندون! اما سبکی برای آن انتخاب نشده بود. با مشورتی که انجام شد، «حاج محمود کریمی» این ملودی را که روی همین نوحه گذاشته شد ساختند و آن سال، حمید غلامعلی این شعر را در آن کنج اجرا کرد و بعد هم تلویزیون پخش کرد. منتهای به قدری که باید و شاید به آن پرداخته نشد. نزدیک فاطمیه بود که نوحه‌ای را سرودم با این مطلع که: «مادر ما، مادر تموم عالمه... فاطمیه، خدا هم غرق ماتمه!» بعد از آن هم قرار شد نوحه دیگری را بگویم. همیشه تلاش‌م بر این بوده تا نوحه‌ها و اشعارم، با فضایی همیشگی، متفاوت باشد. خلاصه یاد آن ملودی افتادم و در عرض چند ساعت، همین نوحه «دل دریا» از آن در آمد. این نوحه، دو نسخه است: نسخه اولیه‌ای را که گفتم حاج محمود، در شب شام غریبان فاطمیه اول (روایت ۷۵ روز) خواند که این‌طور بود: «دل دریا... دل بابا... دل توفانی ابر... چشم شون به چشم ماهه... کنار تربت زهر!» و بعد با تغییراتی، برای شب شهادت فاطمیه دوم (روایت ۹۵ روز) با عنوان «دل دریا... دل بابا... دل توفانی ابر... چشم شون به چشم ماهه... کنار بستر زهر!» ساختم و خوانده شد. جالب است بدانید در همان روزها، افرادی که اعتقادات مذهبی، کمتری داشتند وقتی با من برخورد می‌کردند، می‌گفتند: «می‌دانیم چرا با این نوحه ارتباط برقرار کردیم و به دلمان نشست!» زنگنه، از وضعیت آشفته امروز شعر آیینی می‌گوید و از هوای آلوده این روزهای اشعار آیینی، گلهمند است. این‌که ارتباط بین مداح و شاعر، محدود به تلگرام شده و همه چیز در عرض چند ساعت اتفاق می‌افتد و شاعر و مداح، همدیگر را ندیده و با شعر ارتباط برقرار نکرده و بعد هم شاهد اجرای سطحی یک شعر توسط مداح هستیم. او معتقد است باید فضای نوحه، با روضه متفاوت باشد. می‌گوید: «قالب‌های مختلف عزاداری مثل زمینه، واحد و شور» این فرصت را به مداح و شاعر می‌دهد، تا با هنرمندی و خلاقیت، روضه و مصیبت را از زاویه دیگری نگاه کنند. روضه‌خوانی و بیان یک مطلب، به یک زبان و فقط با عوض کردن واژه‌ها، مخاطب را خسته کرده و همه چیز برای مستمع عادی می‌شود. پس باید از پنجره دیگری به ماجرا نگاه کرد. مهدی زنگنه می‌گوید: «شاعران امروز، آموزش شعر و موسیقی نمی‌بینند و به همین علت است که از شاعران جوان، اثر ماندگار و قابل تحمل و تامل، کم می‌بینیم.»

همایش تخصصی هیئت های فعال در عرصه خدمت رسانی در شهر قصر شیرین کرمانشاه برگزار شد. در اولین روز این همایش دو روزه که با هدف حضور و خدمت رسانی بیشتر هیئت ها به عرصه های اجتماعی با تمرکز به امداد رسانی به مردم زلزله زده کرمانشاه و کرمان تدارک دیده شده بود، بیش از ۴۰۰ هیئت شاخص از سراسر کشور شرکت کردند و صاحب نظران و فعالان این عرصه به ایراد سخنرانی پرداختند.

الگو گرفتن از شخصیت حضرت زهرا (ع)

انسان به دلیل کمال خواهی، اهداف و آرزوهایی را در سر می پروراند اما زمانی که با الگویی روبه رو می شود و کمال مطلوب خویش را در او می یابد، از نظر عاطفی نوعی قرابت و هماهنگی بین خود و الگو می بیند و از سوی دیگر، احساس نیاز به آن کمال سراسر وجود الگوپذیر را می گیرد؛ این دو عامل باعث می شود که شخص به دنبال الگو برود. از شخصیت هایی که همه ما به ویژه بانوان باید از ایشان الگو بگیرند، قطعاً حضرت زهرا (ع) است. الگوپذیری از حضرت زهرا (ع) به دو صورت مستقیم و غیرمستقیم می تواند صورت بگیرد. الگوپذیری مستقیم آن است که گفتار و رفتار آن بزرگوار را عیناً، برنامه و راه و رسم زندگانی خویش قرار دهیم. در بعضی موارد از جمله عبادت و دعا، با همان شکل و قالب رفتاری می تواند اسوه و الگوی ما قرار گیرد. برای نمونه در روایت آمده است که حضرت زهرا (ع) پس از هر نماز واجب ذکر مخصوص داشتند. (۳۴ مرتبه الله اکبر، ۳۳ مرتبه الحمد لله، ۳۳ مرتبه سبحان الله)؛ ذکر که دستور آن را به عنوان هدیه ای عظیم از پدر بزرگوارشان دریافت کرده بود و همواره بر آن مداومت می ورزید و به شیعیان خویش نیز توصیه می فرمود. الگوپذیری غیرمستقیم آن است که روح و حقیقت گفتار یا کردار آن اسوه الهی را درک کنیم و با تحلیل و استنباط از سیره علمی و عملی آن بزرگوار، وظیفه خویش را در همه ابعاد زندگانی (فردی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و ...) دریابیم. بسیاری از شکل ها و قالب های رفتاری اسوه ها ویژه شرایط خاص بوده است؛ از این رو، منظور از اسوه پذیری از آن رفتارها این نیست که همان قالب و شکل رفتاری خاص را انجام دهیم؛ بلکه مطلوب و مقصود این است که روح و محتوای آن سیره رفتاری را درک کرده و آن را در شکل ها و کالدهایی نوین، طبق اقتضای شرایط زمانی و مکانی خویش، تحقق دهیم.

با «حسین حسین» داریم پیر می شویم

یکی از سنت های زیبای هیئت های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال ها فراموش شده است. پیشنهاد می کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.com

[هیئت محبان المهدی]

مناجاتنامه

خدایا!
در آشوب و فتنه و بلا، عده ای تو را گم می کنند و عده ای تو را پیدا می کنند.
ما را از بندگان یابنده خودت قرار ده!
خدایا!
در توفان های سنگین و بنیان کن، بعضی تو را از دست می دهند و برخی تو را به دست می آورند. دست ما را از دست خودت در نیار و دست و دلمان را از خودت خالی نکن!
خدایا!
در هجوم بی امن شادند و سختی ها، گروهی به دامن تو می آویزند و گروهی از دامن تو می گریزند.
مامن و گریزگاه ما را آغوش مهربان خودت قرار ده.
خدایا!
آنان که حقیقت را به مسلخ مصلحت می برند، آنان که دین می فروشند و دنیا می خردند، آنان که در مرتع حقوق مردم می چرند، به کفر از ایمان نزدیک ترند. نقاب ایمان را از چهره شان بستان.
سید مهدی شجاعی

چهارده + ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیئت ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

دبیر و ویژه نامه: رضا صیادی
طراح نامواره: محمد صمدی

با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir

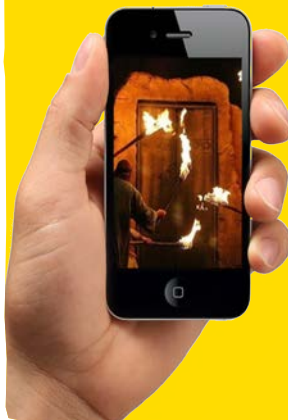
www.qudsonline.ir

اپلیکیشن

راز کیبودی یاس

در باره شهادت حضرت زهرا (ع) ابهامات و سوالات بسیاری وجود دارد که نرم افزار «راز کیبودی یاس» پاسخ تمام این سوالات و ابهامات را می دهد. سوالاتی از قبیل چرا با وجود حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (ع) پشت در رفت؟ چرا بنی هاشم و انصار از حضرت زهرا (ع) دفاع نکردند؟ چرا حضرت زهرا (ع) شبانه دفن شد؟ آیا فقط تهدید به آتش زدن خانه بود یا این امر صورت گرفته است؟ آیا خانه های مدینه در چوبی داشتند؟ و سایر شبهات و ابهاماتی که دشمنان اسلام و تشیع با هدف تخریب طراحی کرده اند. ایام فاطمیه فرصت خوبی است تا با نصب این نرم افزار پاسخ سوالاتتان را پیدا کنید.

کتاب

زیر نگاه ماه

«زیر نگاه ماه» به قلم سید محمد رضا دربندی، روایتی است عاشقانه از زندگی امام علی (ع) و حضرت فاطمه (ع) که از زبان حضرت امیر المؤمنین بیان شده است. «زیر نگاه ماه» اثری است جسورانه و عاشقانه از لحظات زندگی این دو بزرگوار که در تاریخ اسلام دارای اهمیت بسیار زیادی هستند. با وجود شباهت های متعددی که در اسناد تاریخی درباره شرح زندگی این دو معصوم وجود داشته است، این کتاب و نویسنده اش با خلاقیتی قابل توجه از داشته های تاریخی موجود برای خلق روایتی استفاده کرده که ماده خامش را همه مخاطبان کتاب مطلعند، اما روایت عاشقانه در بیان آن را تا پیش از این تجربه نکرده اند. خوب است این کتاب کوتاه ۴۰ صفحه ای را تهیه و مطالعه کنید.

کانال تلگرام

یا زهرا (ع)

برخی ها این روزها انتقادات بسیاری به فضای مجازی دارند و معتقدند نه تنها فضای مجازی صمیمیت میان خانواده ها را کم کرده بلکه برخی پیام هایی که در این فضا رد و بدل می شود، اعتقاد مردم را نشانه رفته اما در کنار همه این آسیب ها که باید راهکاری برای آن اندیشید، کانال هایی راه اندازی شده که در افزایش اطلاعات دینی افراد سهم بسیاری دارد. مانند کانال یا زهرا (ع) که با محوریت شخصیت بی نظیر آن حضرت، فعالیت می کند و تلاشش بر این است تا با بیان احادیث دخت نبی خدا و سبک زندگی ایشان الگوی کاملی برای جامعه ارائه دهند. برای عضویت در این کانال، کافی است لینک <https://t.me/yazahrayfateme> را وارد کنید.

